

Zalán Tibor

Franciska a Kék hold völgyében

- báb-mese-játék -

Szereplők:

Franciska

Macska

Kutya

Oroszlán

Farkas

Ebiborz

Kismadár

Sötétkéek állatok

Világoskéek állatok

Holdherceg

Habakuk

Vigasság, muzsika, mulatozás hangjai. Az eget hirtelen fekete felhő takarja el, hatalmas szél kerekedik, villámok cikáznak, a festett kortina előtt alvó Franciskát a sötétből kiváló forgószél emeli a magasba. Távolról a macska hangja hallatszik...

MACSKA Feneketlen álom, érd el,
Sötét szellem, hozzám hozd el,
nyomát innen úgy tüntesd el,
ne akadjon állat, ember
aki útját követheti,
rejtekhelyünk föllelheti.
Nem lesz enyém, mondja, soha?
Szenvedés legyen a sorsa,
szükség, munka testét törje,
magányosság lelkét rontsa.
Fog ő nekem könnyörögni,
Kezem után kaparászni,
Sötét váramba vágyódni,
Trónom mellé kuporodni.

Jelmezes színészek lepik el a nézőteret, élükön Habakuk királlyal, a székek között rohangálnak, keresik Franciskát. A kismadár fel-felröppen, és azt csicsergi, hogy ő tud róla, de senki sem veszi komolyan. Egy kisfiú csúzlival rálő, mire a kismadár sértődötten elrepül. Legközelebb a macskánál látjuk viszont. A szereplők elvonulásával (az utolsó jelenetben az ő bábmegfelelőikkel találkozunk Habakuk felbukkanásakor) elcsendesedik a nézőtér, a figyelem a színpadra irányul.

A szétszaladt kortina mögül fészerszerű építmény bukkan elő, három oldalon rácsként funkcionáló, magas kerítéssel. A közepén furcsa masina áll - egy malom, mindenféle furcsa fényességgel felszerelve. Franciska a földön fekszik a masina mellett, alszik. Fölülről, mintha az égből érkezne, leereszkedik hozzá a kutya.

KUTYA Világ hétalvója, te még mindig alszol? Azonnal kelj föl, takarítsd ki a fészert, söpörj ki, mosd fel a köveket, kezdj hozzá a hajdinakása főzéséhez, forrald a bort, égjen a kezedben a munka, mert ellátom a bajodat!

FRANCISKA Miféle zaj ez? Ki ordibál itt, mint aki megveszett, és miért? Itt? De hol ez az itt? Egyáltalán, hol vagyok? Nem értem? És miért kell felkelnem, amikor még sötét van odakint?

KUTYA Itt mindig sötét van... És az is marad. Ez a sötétség erdeje.

FRANCISKA S te ki vagy? Nyilván akarsz valamit tőlem, ha ennyire ordítasz.

KUTYA Hogy én ki vagyok? Hogy mit akarok? Megtudod mindjárt, ha megtáncoltatom a botomat a hátadon. De az még mind semmi. Meg is haraplak. Nem nagyon, csak hogy tudd, nem szoktam gatyázni. De ez még mind semmi. Ha megjön az én gazdám, a világ leges-leges-legnagyobb macskája, akkor lesz kapsz, reszkess, kapsz, ha nem lesz kitakarítva, kisöpörve, felmosva, nem lesz készen a hajdinakása, nem forr fel időben a borocsk... de ez még mind semmi...

FRANCISKA Hiszen ez nem apám, Habakuk király palotája, a hattyús kastély...

KUTYA Hát, attól tartok, nem egészen az. Mondhatom, teljesen más. Remek megfigyelő vagy. Se hattyú, sem palota, se haba..., se hukk, se kukk. Hukk. Bocs. Hukk van. *(Csuklik. Azután egy még nagyobb-
bat.)* Nem is egy, kettő. Amúgy pedig, eszedbe ne jusson meg-
dézsmálni a macska borát.

FRANCISKA Hogy kerültem ide? Megmondanád, hogyan kerültem ide? Tegnap este még a nővérem lakodalmán roptam a táncot nyalka királyfiakkal, szólt a zene, fényárban úsztak a tánctermekek...

KUTYA Tánctermekek? Nyalka királyfiak? Most nyalhatod a macska talpát...

FRANCISKA Mit nem beszélsz? Még hogy én? Miféle macska talpát?

KUTYA Nyugtával dicsérd a macskát! Főleg a talpát. Nem tudod, kivel állsz szemben. Legjobb, ha elkezded a takarítást, a főzést, a forralást!

FRANCISKA Én? Miért? Miért én? Nincsen itt szobalány, komornyik, szakács, aki elvégezze ezeket?

KUTYA De van.

FRANCISKA Hol van?

KUTYA Itt.

FRANCISKA Nem látom.

KUTYA Nézz a tükörbe, ha az agyad görbe. *(Franciska belenéz.)*

FRANCISKA Én...

KUTYA Te.

FRANCISKA Én királylány vagyok.

KUTYA Megszakadok. Voltál. Én meg a világ leghíresebb kötél tánccosa vagyok.

FRANCISKA Az vagy?

KUTYA Voltam. Ez a szégyenfoltam. De nem tartozik a tárgyhoz. Láss már munkához!

FRANCISKA Miért kéne munkához látnom?

KUTYA Mert az a dolgok rendje, hogy a lánynak dolgoznia kell, meg kell tanulnia mindent, mielőtt férjhez megy. Mos, főz, vasal, takarít, befogja a száját.

FRANCISKA Férjhez akartok adni?

KUTYA Nem. Feleségül fogsz menni.

FRANCISKA Kicsoda? Én? Kicsoda? Kihez?

KUTYA Hát... Na, nana, nem is sejtet?

FRANCISKA El nem tudom képzelni.

KUTYA Na jó, súgok. M-mel kezdődik a neve, és acskával végződik.

FRANCISKA Ez csak egy rossz álom lehet. Csípj belém. *(A kutya rettenetesen belecsíp a lány karjába, aki felkiált.)* Nem álmodom. Itt vagyok egy rettenetes tákolmányban, rácsok között. Egy kutyával beszélgetek, aki azt állítja, hogy egy macska fog feleségül venni. Hát nincs senki, aki megmentene?

KUTYA Nincs.

FRANCISKA Nekem vőlegényem van.

KUTYA Tudjuk. A holdherceg.

FRANCISKA Eljön értem.

KUTYA No, azt várhatod. Van eszébe. Mindenki tudja, hogy beteg. Egyre fogyatkozik a fénye. Egyenesen elfogy.

FRANCISKA Meg fog gyógyulni.

KUTYA Nem lesz ideje. Kezdj már el dolgozni!

FRANCISKA És ha nem kezdek el *már* dolgozni?

KUTYA Én megharaplak, a macska megkarmol.

FRANCISKA Akkor inkább dolgozom. Hogyan kell dolgozni?

KUTYA Folyamatosan. Tempósan.

FRANCISKA De mégis... Hogy kell?

KUTYA Hogy kell? Ne mondd... Te még soha nem dolgoztál?

FRANCISKA Soha.

KUTYA Kezdj el söpörni.

FRANCISKA Melyik a söprű?

KUTYA Ez.

FRANCISKA Melyik a vége?

KUTYA Ez.

FRANCISKA És hogy kell söpörni?

KUTYA Folyamatosan. Előre, hátra...

FRANCISKA De itt rettentő kosz van... és bűz...

KUTYA Ha nem lenne kosz és bűz, akkor takarítanod sem kellene.

FRANCISKA Te hoztál ide?

KUTYA Nem.

FRANCISKA A macska?

KUTYA Nem.

FRANCISKA Magamtól jöttem?

KUTYA Nem.

FRANCISKA Akkor ki hozott ide?

KUTYA Mi hozott ide.

FRANCISKA Mi? Mi hozott ide?

KUTYA Forgósziel.

FRANCISKA Forgósziel? Forgósziel. Magától?

KUTYA Nem. Errefelé a forgószelek csak megrendelésre dolgoznak.

FRANCISKA Értem. Tudható, ki rendelt meg?

KUTYA Na ki? Hármát találhatsz.

FRANCISKA A macska.

KUTYA Talált, süllyedt. A macska.

FRANCISKA Kitől rendelt meg?

KUTYA Az anyjától.

FRANCISKA És ki az anyja? Ő a forgósziel?

KUTYA Nem egészen. Inkább valami boszorkány a mama. Szörnyen ronda. És gonosz. És vasból van a foga. És rézből a micsodája.

FRANCISKA Micsodája?

KUTYA Hát a micsodája, na. A füle. A haja. Mit tudom én. Dolgozz, mert megharaplak.

FRANCISKA Te itt ki vagy?

KUTYA Ez itt a vödör a víznek. Ez itt a felmosórongy. Ez itt te vagy a felmosáshoz. Ismerkedjete össze!

FRANCISKA Te itt ki vagy?

KUTYA Ez pedig a kövezet.

FRANCISKA Kérdeztem valamit: te itt ki vagy?

KUTYA Teljesen kivagyok. Én itt én vagyok. Én itt vagyok ki. És éppen tőled. Elég belőled! Dolgozz, mert... komolyan mondom, megharaplak.

FRANCISKA Mosom, mosom, de nagyon ragad a kosz.

KUTYA A kosz ilyen, nagyokos. Küzdj meg vele! Ha harc, legyen harc.

FRANCISKA Megfájdult a hátam a hajladozástól.

KUTYA *(nagyot csap a hátára)* Így ni! Ettől majd kiegyenesedik.

FRANCISKA Jaj, ez fáj.

KUTYA Ez mind semmi ahhoz képest, amit a macskától fogsz kapni, ha nem lesz kész a hajdinakása, nem lesz forralva a bor.

FRANCISKA Ja, ha itt ez a szokás, akkor inkább készítem.

KUTYA De oda ne égesd a kását, el ne fusson a bornak akár cseppje is, mert futhatsz utána te is.

FRANCISKA Még soha nem főztem. Hogy kezdjek hozzá?

KUTYA Gyújtsd meg a tüzet!

FRANCISKA Mivel?

KUTYA Gyufával.

FRANCISKA Mi az a gyufa? Mi, királylányok, a kastélyban, soha, de soha...

KUTYA Ha még egy szót meghallok a kastélyról, véged. Megértetted? Volt kastély, nincs kastély. Elvitte a kiscica! Haha, ez jó volt. Új élet kezdődött. Új életedben szobalány vagy, szakácsnő vagy, takarító-személyzet vagy, rabszolga vagy, felmosórongy vagy, elhallgass vagy, neszóljszámnemfájfejem vagy... és ha rám hallgatsz, lehetőleg nem is vagy.

FRANCISKA Segítenél?

KUTYA Még mit nem! Én nem vagyok egy... nő! Én egy becsületben meg-
őszült... cirkuszi kutya vagyok. Na, rendben, a tüzet meggyújtom.
Hozd a hajdinát a kásának.

FRANCISKA Melyik a kása?

KUTYA Hajdina, ha mondom. Ott van a felső polcon. *(Franciska leveri a polcról a kását, szétgurulnak a hajdinaszemek. A kutya éktelen dühbe gurul, nyakon csapja a lányt, aki szörnyen megsértődik.)*
Nem megmondtam, te ügyetlen, hogy vigyázz a hajdinára! Most
hogyan szedjük össze? Ki fogja összeszedni? Talán én?

FRANCISKA Megütöttél egy királylányt! Ezért meglakolsz!

KUTYA A te érdekedben tettem. Még mindig jobb, ha én ütlek, meg, mint
ha a macska szaggat darabokra. Na, szaggasd össze... ej, mit is
beszélek, szedd össze a hajdinát.

KISMADÁR *(leszáll a lányhoz)* Majd én segítek neked összeszedni a hajdinát -
Hamupipőke.

KUTYA Eltakarodj! Ez nem az a mese. Segítesz, mi? Közben az összeset
fölzabálsz azzal az éhes csőröddel!

FRANCISKA Hadd segítsen, különben soha nem leszek készen.

KUTYA Segítsen. De ha egy szemet is meglátok a begyedbe vándorolni,
véged van. Neked is, meg annak a feneketlen bögyödnek is.

KISMADÁR Csak nézz bele a bögyömbe, ostoba macskaszolga. Pfuj, de utállak!

FRANCISKA Kedves vagy, hogy segítesz.

KISMADÁR Nem csak segítek. Üzenetet is hoztam.

FRANCISKA Kitől? Tőle?

KISMADÁR Tőle. A holdhercegtől.

FRANCISKA És mit üzent?

KISMADÁR Hogy el fog jönni érted...

KUTYA Ne pusmogjál már ott, nem érted?

KISMADÁR	Hogy utálom ezt a szolgát... Jönne, de még beteg... És, hogy...
FRANCISKA	És hogy?
KISMADÁR	És hogy... ne félj a vadállatoktól.
FRANCISKA	Ezt nem értem.
KISMADÁR	Ezt én sem értem.
KUTYA	Mi több, ezt még én sem értem. Pedig én vagyok a hallgatózás világbjánoka.
KISMADÁR	Menj már arrébb innen, bitang! Értjük, nem értjük, ezt üzente.
FRANCISKA	Mást nem?
KUTYA	Mást nem?
KISMADÁR	Mást nem. Na, készen is vagyunk. Még látsz.
KUTYA	Vigyen el a fene! És lám, el is vitte!
FRANCISKA	Elrepült. Pedig milyen kedves volt... Te, kutya, te vadállat vagy?
KUTYA	Nem, de ahogy elnézem, mit ügyetlenkedsz itt össze, hamarosan azzá leszek.
FRANCISKA	Föltettem a hajdinakását. Hol van a bor?
KUTYA	A malom alsó polcán.
FRANCISKA	Mi az a malom?
KUTYA	A malom az malom. Arra szolgál, hogy malom legyen.
FRANCISKA	De mit csinál a malom?
KUTYA	Dolgozik.
FRANCISKA	Ha a malom dolgozik, akkor nekem már nem is kell...
KUTYA	De kell. A malom mást dolgozik, mint te. Nem takarít, hanem örül.
FRANCISKA	Örül? Mit örül ez a bizonyos malom?
KUTYA	Követ örül.
FRANCISKA	Ez butaság. Követ örölni butaság.
KUTYA	Te csak forrald a bort, és vigyázz, ki ne fusson egy csöppje sem! Én ledőlök egy csöppet... előtte még kortyolok egy csöppet... <i>(Lapos-üveget húz elő a zsebéből, belekortyint. Hortyogva alszik. Franciska fölnéz az égre. Fönt fényesség támad, megjelenik a Holdherceg az égen.)</i>
HOLDHERCEG	Eljöttem, de még nem érted, remélem, ezt megérted. Fényem beteg, erőm nincsen, emelnék drága kincsem, szívem szakad meg, nem tudlak, indulnom kell égi útnak. felhők közé elrepítlek.

FRANCISKA Várok rád, hercegem. Apám hallani sem akar arról, hogy hozzád menjek feleségül, s örökre elmenjek veled a hegyeken túlra, ezüst-birodalmadba. A kezemet egy otromba-nagy fekete királyfinak ígérte, akinek az országában minden csúf fekete, fekete az ég, fekete a föld, fekete a tó vize, fekete a hó színe, fekete a láng, a kenyér, fekete a fehér egér, fekete a házak fala, fekete a lányok dala, fekete a vágy a sóhaj, fekete a dél, a hajnal... de én hozzá, feketéhez, feketében nem megyek... Most meg itt vagyok, rabságra fogva...

HOLDHERCEG Várnod kell, míg visszahozza erőmet a déli szél... Egy szolgálmat már segítségédre küldtem...

(A holdat nagy árny takarja el. Egy szörnyű gombolyag zuhan a színre, majdnem agyoncsapja Franciskát, aki riadtan menekül a kutyához. A kutya még riadtabban bújik hozzá, amikor felébred. Megjelenik a macska. Egy sebesült oroszánt lökdös maga előtt.)

MACSKA Kivel beszélgettél, ebadta lány? Megkarmollak mindjárt!

FRANCISKA Rémít engem e nagy macska, nagyobb, mint egy kis váracska, rondább, mint az ördög anyja, gonoszságát takargatja előlem, de hiába. Legjobb lesz, ha kiabálok, színlelem, hogy megijedek, szándékát így kikutatom, szökésemhez megkeresem az utat - nos: segítség! De szörnyű állat! Félek tőle!

KUTYA Én is. Hát még, ha tudnád, hogy milyen a természete! Csókolom a talpadat, édes gazdám!

MACSKA Helyedre, hitvány szolga! Kérdeztem! Kivel beszélgetett a lány?

KUTYA Velem.

MACSKA Veled? Csodálkozom. Te hülye vagy ahhoz, hogy veled beszélgeszen. Kösd a malom vasához ezt a dögöt! *(A macska kötelet köt az oroszán nyakába, a másik végét a malomhoz erősíti.)* Na, dolgozz, barom! Forgasd a malmot! *(Az oroszán fájdalmak közt forgatja a malmot, melyből fekete por száll föl.)* Ezt már szeretem. Ha dolgozik a malom. Hol a borom? Hol a kásám? *(Franciska riadtan eléje rakja az ételt. Az állat mohón, szürcsölve, csámcsogva eszik. Közben kommentálja az ételt.)* Jó, a hajdinakása nincs odaégetve. Nem is hiányzik belőle semmi. De nem elég édes. És nem elég puha. És nem elég hajdina. És nem elég kása. Meg kellene büntesselek érte. A bor... Rendben van, nem futott ki belőle egy csepp sem. De nem elég fűszeres... zamatos... csípős... Bódító! Meg kellene büntetnem téged a hanyagságodért. Vagy, hálátlan, rongy eb, téged!

FRANCISKA

Félek tőled.

MACSKA

Félj csak. Azt szeretem. De ne nagyon! Míg kedvemre teszel bántódásod nem esik.

Én eljárrok vadászgatni, dolgaimat elintézni, addig te majd idehaza készíted a fűszeres bort, főzöl még hajdina kását mellé, s várod érkezését e nagy vadásznak.

Fakanalam fogd marokra, kavargasd a forró üstöt, kotorjad meg az oldalát, ne kozmáljon oda kása.

A borgőztől megszédülhetsz, egy-egy percre le is ülhetsz, ám utána kétszer annyit járjon kezed. Hogyha bármit elmozdítasz a helyéről én azonnal észreveszem, megbüntetlek, fehér kezed fekete lesz a munkától, fekete a föld porától, fekete a szén porától, fekete a fa háncsától, fekete a dióhéjtól.

Vigyázz, a bort el ne forrald, a kását meg ne kóstold, ha egy csöpp kifut a borból, ha egy kásaszem odaég, elpüföllek kemény manccsal, hogy a föld is belérendül.

A te étked gyermekláncfű-leves lesz, és ha keserű, keverj hozzá kecsketejet, italod is csak ez lehet.

FRANCISKA

Mit vétettem neked, hogy elraboltál, idehoztál, szüleimtől elvettél, sötétségbe zártál...

MACSKA

Megtudod azt is hamarosan.

FRANCISKA

Sírnom kell... apám után... a hattyús kastély után... a szerelmem után...

MACSKA

Jajgatásod nem érdekel, kezed mindig tiszta legyen, szemed könnyes sose legyen, mert elsózod borlevesem.

Magad elé kötényt kössél,
hajadat kendő takarja,
friss vizet a kútból húzzál,
minden legyen rendbe rakva.
Kezedben a munka járjon,
söprű, lapát rád találjon.
Közben főzd meg ám az ételt -
nem vagy te más: a cselédem!
Most pedig...
Gyere, üljél az ölembe,
kóstold meg a vacsorámat,
igyál bele a boromba,
s énekelj nekem vidámat.

FRANCISKA

Öledbe én nem ülhetek,
van én nékem hites mátkám,
vacsorádból sem kell falat,
idd csak meg forró borodat.
Barátok talán lehetünk,
de egy tálból nem ehetünk.

MACSKA

Nem ehetünk? Majd meglátjuk,
ki eszik a másikéból...

FRANCISKA

Ijeszt a tekinteted! Lángok a szemedben, vörös lángolások...
Gonosz a tekinteted...

MACSKA

Elhallgass! Gyere ide, te nyomorult féreg! *(A kutya odasomfordál hozzá.)* Hozd ide a gombolyagomat! *(A kutya a ronda gomolyagot hozza elő, a macska játszani kezd vele.)* Nyalogasd a talpamat! De lassan és finoman, mert úgy szeretem. És dorombolj hozzá! Csak nem képzeled, hogy én fogok magamnak dorombolni! Látjátok, milyen nagy hős vagyok? Legyőztem ezt a vad oroszlánt. Bepofátlanodott a birodalmamba. Azonnal megéreztem az idegen szagot. Ez én birodalmamba nem léphetnek be idegenek. Nem lélegezhetnek a levegőmből. Nem ihatnak a vizemből, nem ehetnek a kenyereimből. Nem beszélve a boromról és a hajdinakásámról. Nyald erősebben a talpamat, nyomorult! Hol is tartottam? Nincs nálam vitézebb harcos e kerek fekete erdőben. Hé, kutya, ügyelj az oroszlánra! Egy percre meg ne álljon! Nemsokára itt lesznek a denevérek a kőporért, legyen mit fölvinniük...

FRANCISKA

Fölvinni a kőport? Hova viszik föl a denevérek a kőport?

MACSKA

Túl sokat kérdezel. Érzitek ezt a szagot?

KUTYA

Jó illat. A bor illata. Meg a hajdinakásáé.

MACSKA

Ostoba jószág! Idegen szagot érzek. Halljátok a léptekeket?

FRANCISKA

Csak a szél jár az ágak közt.

KUTYA

Én sem hallok semmit.

MACSKA Mert az agyadon kívül elittad már a füledet is. Kár volt idehoznom téged abból a vacak cirkuszból. Hagytam volna, hogy elkergessenek...

KUTYA Hálás vagyok neked, nyalom a talpadat, dorombolok helyetted, mindjárt indulok egerészni is...

MACSKA Takarodj a sarokba. Te is, királylány. Csöndet akarok. Senki se mozduljon. *(A nézőtér felé.)* Azt mondtam, csönd! Teljes csönd! Hallom, ahogy lép... Érzem bundájának az illatát... Indulok. Mire visszajövök, legyen kész az újabb adag hajdinakása, készen az újabb fűszeres bor. Az oroszlán nem ehet, nem ihat, nem állhat meg egyetlen percre sem. Ha kell, ostorral verd, tépd a sörényét, taposs a farkára. Legyen megőrölve az összes kő, különben a te hátadból is szíjat hasítok! Ezek ketten, a lány és az oroszlán, nem beszélhetnek egymással. Megértetted?

KUTYA Megértettem.

MACSKA És te, Franciska, te is érted, amit mondtam?

FRANCISKA Én is értem.

MACSKA Ajánlom is. Most megyek. Hamarosan visszatérek. Élve, vagy holtan. Hozom az idegent, élve, vagy holtan. Hol a gombolyagom? Aztán rend legyen! Járok egyet az erdőben, jaj, annak, ki idetévedt! Megeszem, akár az egerem...

(A macska nagy dérrrel-dúrral elvonul. Franciska az oroszlánhoz siet, hogy megnézzze a sebeit.)

KUTYA Hagyd békén azt a nyavalyást. Úgyis elpusztul hamarosan. Addig pedig hadd dolgozzon!

FRANCISKA Nincs neked szíved!

KUTYA Nincs. Nem is volt soha.

KISMADÁR Hazudik. Volt neki szíve. De elitta a cirkuszban.

KUTYA Elhallgass! Már megint itt vagy? Az oroszlán dolgozzék tovább. A királylány főzze az ételt. Te pedig tűnj el, amíg szépen mondom!

FRANCISKA És te mit fogsz csinálni?

KUTYA Én a követ adagolom, mert nemsokára jönnek a kőporért a denevérek. A franc enne meg az egész malmot. *(Fölkapja az ostort, ráhúz az oroszlán hátára.)* Meg ne állj, mert szíjat hasítok a hátadból.

KISMADÁR Nyomorult szolga.

FRANCISKA Lelketlen állat.

KUTYA Egyik sem. Csak nem akarok újat húzni a gazdámmal. Vert az már engem eleget.

FRANCISKA Lázadj fel!

KUTYA Elhallgass, mert rád húzok az ostorral.

KISMADÁR Hallgass el, mert megteszi.

KUTYA Mindenki azt csinálja, amit mondtam. Megyek követ adagolni a malom tetejére. *(Fölmászik.)*

KISMADÁR Üzenetet hoztam a kedvesedtől.

FRANCISKA Üzenetet? Mondd hamar!

KISMADÁR Azt üzente, hogy az oroszlán érti az éneket.

FRANCISKA Nem értem. Vagy... értem.

KISMADÁR Most mennem kell.

KUTYA Mit pusmogtok ott? Azonnal hagyjátok abba, mert megharaplak benneteket! Franciska, irány főzni, forralni!

FRANCISKA Megyek már, csak előbb segítek az oroszlánnak. Szegény, sebesült állat, már csak hálni jár belé a lélek, és hajtania kell ezt az átkozott kőmalmot.

KUTYA Azt nem lehet. Segíteni nem szabad a fogolynak.

FRANCISKA Ki mondta, hogy nem szabad?

KUTYA A macska.

FRANCISKA Tévedsz! A macska nem mondta, hogy nem lehet segíteni. Csak azt mondta, hogy beszélni nem szabad a fogollyal.

KUTYA Igaz. Ha vagy olyan mafla, hogy segítesz neki, akkor segíts! Úgy kell neked! De nehogy beszélgetni merjete!

(Franciska odamegy a malomhoz, befogja magát a hámba, hajtja a malmot az oroszlán helyett, aki a pihenéstől láthatóan erőre kap. Franciska énekelni kezd.)

FRANCISKA Azt üzente a szerelmem,
hogy ő küldött hozzám téged...

OROSZLÁN Ő küldött, de rajtam ütött
ez a gonosz macska, ütött
vágott engem, ahol ért,
nem segített semmi vért,
elfogott és el is pusztít,
szenvedésem meg nem indít-
ja.

FRANCISKA Jaj, istenem, mi lesz velem,
ki fog engem megmenteni?

OROSZLÁN Van neki még két vitéze,
őket küldi majd el érted.

KUTYA Elég volt az énekből! Nem értek belőle semmit. Kezd hozzá a főzéshez. De az oroszlán egy falathoz hozzá nem juthat.

A kimerült állat tovább dolgozik. Franciska forralja a bort, főzi a kását. Közben énekel.

FRANCISKA Eljön értem majd a párom,
eljön és én alig várom,
kivált engem a rabságból,
szörnyű macska fogságából.
Ezüst égben fogunk élni,
ezüst ágyon fogunk hálni,
ezüsből lesz a koronám,
a Holdherceg vigyáz majd rám...

KUTYA Ebből sem értek semmit. Én nem értem az éneket. De biztos a hercegéről álmodozik. Álmodik a nyomor. Hanem, korog a gyomor - nálam. Ebédig bolházkodom egyet. Aztán valamit harapok, de végig figyelek: az oroszlán nem ehet.

Beszáll az ablakon a madárka. Amikor a kutya nem figyel oda, a szájába kap egy szem hajdinakását, és az oroszlánhoz röppen vele, a szájába rakja.

KUTYA Mit csinálsz ott bolond madár? Tán csókolgatod az oroszlánt?

KISMADÁR Ó semmi, csak a bajsát néztem.

KUTYA Ne nézd, inkább takarodj!

A madárka most egy csöpp bort vesz a szájába, az oroszlánhoz repül vele, megitatja a kevéske borral.

KUTYA Nem megmondtam, hogy takarodj, ronda madár, menj, vagy gyalog folytatod az utadat, kitépem a tolladat.

KISMADÁR Akkor inkább repülök.

Elrepül. Megérkezik fönről a gombolyag, utána egy sebesült farkas zuhan alá, legvégül a hatalmas macska.

MACSKA Meghoztam a másik dögöt, birodalmamba behatolt, megéreztem ám a szagát, bundájának farkasbűzét, meghallottam a lépteit, gombolyagom behálózta, úgy üvöltött, mint a féreg, de ez engem meg nem hatott, megkarmoltam, megharaptam, le is győztem kemény harcban, azután most idehoztam, a malomban eldolgozhat, míg a lelkét kileheli.

FRANCISKA Szegény, ő lenne hát a második.

MACSKA Mit mondtál? Nem értettem.

FRANCISKA Azt, hogy a második hőstettedet hajtottad végre.

MACSKA Az ám, láthatod, hogy nagy hős vagyok. Hamarosan megnősülök. Téged veszek el páromul, egész világ rajtunk ámul majd.

FRANCISKA Bizony jó lesz, kedves uram, asztalodon már az étel. *(Félre.)* Akadna a torkodra.

MACSKA Előbb megmosakodnék, a nagy harcban megizzadtam. Hol a kutya?

KUTYA Itt vagyok, hűséges gazdám.

MACSKA Mosakodnom kell. Kezdj el mosakodni helyettem. Csak nem magam fogok mosakodni? Egy ekkora vitéz! Na jó, elég, tisztára mosakodtál engem. Most vidd farkast a malomhoz, kezelje a zsákokat.

KUTYA (*odaviszi a farkast*) Ide tartsd a zsákok száját, hadd ömöljön be a kőpor bendőjükbe, azután meg a zsákokat gúlába rakd, jönnek érte denevérek.

FRANCISKA Édes uram, mire kell a sok kőpor, megmondanád?

MACSKA Meg, ha most már engem szeretsz, rajtam kívül mindent feledsz, holmi rozzant holdhercegek az agyadat nem zavarják, szívedet már nem ők lakják.

FRANCISKA Nem bizony. (*Félre.*) Csak a vágy, hogy elszökhessem.

MACSKA Elmondom. Ellenségem a holdherceg, kevélyen ragyog az égen minden este, s nekem szégyen. Denevérek befestették a hold arcát, de a festék lepergett. Denevérek, hű szolgálaim, a hold arcát bekormozták. Minden kormon átragyogott ezüst arca, ez bosszúság. Denevérek felhőket hordtak arcára kendőnek, minden felhő széjjelszakadt, előbukkant az ezüstarc. Denevérek ködöt vittek föl az égbe, a hold arcát mégse érte semmi baj. Szétfoszlott a köd hamar, s ragyogott az ezüst arc. Ám ha harc, hát legyen harc. Most a kőport hordják fel, arra gyógyírt sosem lel a holdherceg, mind betegebb, ezüst fénye mind keheesebb, ereje is mind kevesebb. Mert a kőpor megragad, ezüst arcán ott marad.

FRANCISKA Uram irgalmazz! Szegény!

MACSKA Mit mondtál?

FRANCISKA Csak annyit, hogy derék legény az én uram, s jól teszi, ha a holdherceg arcát kőporral bekeni.

MACSKA Helyes. Enném. (*Eszi.*) Innám. (*Iszik.*) Ideülnél, édes mátkám, csak kicsit az ölembe?

FRANCISKA Ülnék én, de mostan éppen... söpörnöm kell mindenképpen.

MACSKA Fene eszi meg a söprűd, gyere csak az ölembe.

FRANCISKA Mennék én, de mostan éppen... padlót mosok mindenképpen.

MACSKA Eszi fene összes padlót, ülj hamar az ölembe.

FRANCISKA Ülnék hamar, de most éppen... gondom van a mosógéppel.

MACSKA Nincs is mosógépem!

FRANCISKA Hát ez az. Akkor mosok kézzel.

KUTYA Kedves uram, nem akarod, hogy pihentetésképpen... énekeljek neked?

MACSKA Elment az eszed? Te nem is tudsz énekelni.

KUTYA Én-e? De még hogy. (*Félre.*) Most tanultam ezektől. Hátha a macska bedől hangos s elmés énekemtől!

Csont, zakó és berkenye,
füledbe toll, elmegy-e,
trotli ágon bunkó érik,
meg is esszük év végéig.

MACSKA Ez neked ének, te elvetemült. Na, gyere csak ide, hadd verjelek agyon.

Ütlegeti a kutyát. Egyszerre megmerevedik.

MACSKA Ördög és karmolás. Mi ez a csörtetés? Valaki jár a vadonomban. Ellenőrzöm azon nyomban. Gombolyagom majd elfogja, éles körmöm szétszaggatja, akárki is az. Itt a munka folyjon tovább, egyik állat se pihenjen. Oroszlán a malmot hajtsa, farkas a zsákokat kösse, egyikük sem ehetsen semmit, egyikük sem kaphat inni, szaporodjék csak a kőpor. Te, Franciska, forrald a bort, el ne fusson egy csöppje se, főzz újabb hajdinakását, el ne hulljon egy szeme se. Te kutya, légy résen, különben a fejedet levésem... ez nem volt nyelvtanilag helyes, de így jött ki... majd korrigálok később...

Eliramodik. Az oroszlán húzza a malmot, a farkas meg-megbotolva cipeli a zsákokat. A kutya érdeklődve nézi őket.

KUTYA Mintha az oroszlán jobban lenne.

FRANCISKA Dehogya! Csak azt képzeled.

KUTYA Mindegy. Dolgozzatok, mert rátok húzok.

FRANCISKA Neked csak a szád jár. Nem is tudnál megütni az ostoroddal senkit.

KUTYA Ha ilyeneket mondasz, megharaplak.

FRANCISKA Nem is tudsz harapni, neked olyan jó a szíved.

KUTYA Megpróbáljuk?

FRANCISKA Meg.

KUTYA Ne próbáljuk meg! Én valóban nem tudok senkit megharapni. Ezért is vagyok itt. Nem vagyok semmire sem jó.

FRANCISKA Hogy kerültél ide?

KUTYA Hosszú történet. Egy cirkuszban voltam köteltáncos. De féltem a kötélről. Inni kezdtem. Kirúgtak. Kéregettem. Arra jött a macska, adott pénzt, fűt-fát ígért, eljöttem hozzá, ide. Akkor jó elvert, és azóta is folyton ver, bánt, megalázza. De legalább nem haltam éhen.

FRANCISKA Miért nem lázadsz fel?

KUTYA Elhallgass! Hogyan is lázadnék fel a jótévedőim ellen! Megbántam, hogy elmeséltem neked a történetemet. Mars dolgozni, hálátlan pára!

Franciska beáll az állatok közé, segít nekik. Énekelnek.

FRANCISKA Szegény állat, jól megjártad,
tisztá se az egész hátad.

FARKAS Szánom-bánom, nem figyeltem,
mögém került a gombolyag,
gúzsba kötött a nagy macska,
körmeivel szétmarcangolt.
Hogy leszek így segítséged,
hogymenhetünk meg már téged.

OROSZLÁN Én egész jól vagyok attól,
hogyeget csöpp bort kaptam tőled,
hogyeget szem hajdinakását
ültethettem a gyomromba...

FRANCISKA A farkasnak is ez kéne,
az ereje visszajöjné...

FARKAS Mentsd Franciskát, jó testvérem,
engem hagyjatok sorsomra!

FRANCISKA Várj, nem úgy van, főzök mindjárt
hajdinakását, és a bort
megforralom, fűszerezem,
pár cseppet neked juttatok.

Főzni kezdi a kását, forralni a bort. Megjelenik a kismadár, aki most a farkasnak lop el egy szem hajdinakását, egy csőrnyi forralt bort.

KUTYA Megint itt vagy, szemtelen madár? Túllépve minden határ, most elkaplak, megkopasztalak, az is lehet, hogy megeszlek.

Elcsípi a madarat, már ki akarja tépni a tollait, amikor az oroszlán és a farkas rettenetes bőgéssel eltépi a kötelékét, és eléje ugrik. A kutya ijedtében kiejti kezéből a madarat, aki a malom kiszögellésére ül.

OROSZLÁN Megállj, ha kedves az életed!

FARKAS Megállj, ha nem akarod, hogy lecsapjon rád a kardunk... akarom mondani, a karmunk!

KUTYA Jaj, ezek kiszabadultak. Jaj, ezek meggyógyultak. Jaj, ha megesznek. Jaj, ha nem esznek meg, és hazatér a gazdám...

OROSZLÁN Ne jajgass! Nem bántunk, ha segítesz.

KUTYA Segítek. Naná, hogy segítek. Nem parancsoltok esetleg egy kis hajdinakását kevés forralt borral?

OROSZLÁN Miért ne!

FARKAS Naná, hogy akarunk!

KUTYA Parancsoljatok. A tiétek az egész. Csak igyatok, csak egyetek, jó étvágyat, jó italvágyat.

FRANCISKA Egyél te is!

KUTYA Azt nem szabad... ennem... főleg innom... De miért is ne?

Falatozni kezdenek, isszák a bort. Amikor végeznek, a kutya fölegyenesedik, és megdöbbenve veszi észre, hogy megerősödött, megbátorodott.

KUTYA Erős vagyok, bátor vagyok! Ezért nem ehettem hajdinakását, ihattam forralt fűszeres bort. Szabadítóim, veletek akarok menni.

OROSZLÁN Azt mondd meg, hogy jutunk el innen a Kék hold völgyébe!

KUTYA Innen csak a szakadékon keresztül vezet út.

FARKAS Hidat akartál mondani.

KUTYA Nem. Híd nincs. Vagy át kell ugrani a hatalmas szakadékot, vagy át kell egyensúlyozni azon a kötélén, amin idejöttem.

OROSZLÁN Én átugrom.

FARKAS Én is.

KISMADÁR Én átrepülöm.

FRANCISKA De mi lesz velem?

KUTYA Hát... én átvihetlek... ha gondolod... nekem semmi egy kötélén átegyensúlyozni... még veled sem.

FRANCISKA Megtennéd?

KUTYA Miért ne! Ha meg tudom tenni.

OROSZLÁN Ha megteszed, mindent elfelejtünk.

FARKAS Sőt, még jutalmat is kapsz.

KUTYA Akkor most felejtsetek el mindent, és készítsétek a jutalmamat! De induljunk, minden percben itt lehet a macska.

OROSZLÁN Zajt hallok.

FARKAS Mintha sok apró szárny közeledne.

KUTYA A denevérek. Jönnek a köporért.

FRANCISKA Hogy elfeketítsék vele a mátkám arcát! Azt már nem. Gyorsan ürítsük ki az összes zsák tartalmát a földre.

KUTYA Addig én elrontom a csodamalmot, hogy soha többé ne tudjon követ örölni.

Munkához látnak. A denevérszárnyak egyre hangosabban suhognak.

OROSZLÁN Mi kész vagyunk.

KUTYA Én is.

FRANCISKA Akkor meneküljünk!

Fölkapaszkodnak a malomra, eltűnnek fent. A kismadár közvetíti az eseményt (talán árnyjátékban látjuk fönt őket).

KISMADÁR Mekkora ugrott az oroszlán! Most a farkas... Ő is szerencsésen átért. Most indul a kutya Franciskával. Jaj, de lassan megy... kicsit tántorog... csak bele ne essenek... jaj, megbillent... jól van, visszanyerte az egyensúlyát... még három lépés... már csak kettő... jaj, hatalmas felhő közeledik, jönnek a denevérek... már csak egy... vajon ki ér oda előbb a túlsó partra, ők vagy a denevérek... sajnos a denevérek... de nem, ők, ők, belevetették magukat a sűrűbe... na, jobb lesz, ha pucolok én is, nehogy itt találjanak a denevérek...

Kisuhan egy résen. Megérkeznek a denevérek, fürtökben lógnak a malmon, fejjel lefelé, keresik a kőport.

DENEVÉREK Hol a kőpor? Üresek a zsákok. Valaki szétöntötte a port földön. Hideg a malom, nem örül. Nincs itt semmi. Nincs mit vinni. Vissza, nincs munka, vissza.

Hangos suhanással elrepülnek, ekkor érkezik meg a macska újabb foglyával, Ebiborzzal a szájában.

EBIBORZ De kérem, kérem, miféle viselkedés ez?

MACSKA Betolakodtál a birodalmamba.

EBIBORZ De kérem, kérem, nem volt kiírva, hogy ez a birodalom az öné. Csak az volt kiírva, hogy Szörnymacska-falva. Az nem, hogy nem szabad belépni ide.

MACSKA Elhallgass! Valami nekem roppant gyanús. Hol vannak a... kutya! Franciska mátkám! Oroszlán! Farkas! És a denevérek is mintha zsákok nélkül szálltak volna el fölöttünk az előbb... Nem dolgozik a malom... üresek a zsákok... szétöntve a kőpor... hideg a tűzhely... valaki megette a kását... megitta a fűszeres forralt boromat...

EBIBORZ Hát, kérem, elég nagy fejetlenség uralkodik az ön portáján, amennyiben, ugye, ez az ön portája... micsoda rendetlen hely...

MACSKA Elhallgass.

EBIBORZ Kérem, kérem, ez a hang engem zavar. Mi több, bánt. Ne legyen Ebiborz a nevem, ha értem, mi történik itt.

MACSKA Szóval, téged is a holdherceg küldött?

EBIBORZ Nincs módomban ismerni az illetőt. És miért küldött, ha küldött volna?

MACSKA Hogy legyőzz engem.

EBIBORZ Nevetséges. Hogy úgy mondjam, ön mániákus, kérem. Én Ebiborz vagyok, senki sem küldött, szeretek bolyongani a világban, és ennyi. Most, kérem szépen, meg fog engem enni?

MACSKA Később. Most kisebb gondom is nagyobb ennél. Hol lehetnek?

EBIBORZ Alighanem a Kék hold völgyében.

MACSKA Ezt meg honnan veszed?

EBIBORZ Az egyetlen úton, amelyen ide méltóztattál a fogaid között cipelni, nem találkoztunk egy árva lélekkel sem, a denevéreken kívül. A szakadék túloldalán pedig a Kék hold völgye található, melyben a sötétkék és világoskék állatok laknak. És a völgy ura az a holdherceg, akit az előbb méltóztattál emlegetni, akit nincs módomban ugyan személyesen ismerni, de már hallottam róla. Most nagyon beteg. Teljesen elfogyni látszik. De azt mondják, szokott így lenni, és hamarosan erőre kap.

MACSKA Akkor most kell mennem. Te itt maradsz, míg visszajövök, és akkor majd megeszlek. *(Berohan, majd teljesen fölfegyverkezve tér vissza.)* Aztán meg ne szökj, mert fölfallak!

Eltűnik a magasban.

EBIBORZ Ez hülye. Na, én megyek. Megesz. Szerencséje, hogy nem láttam el a baját a szájhősenek! Mit is mondtam? Ja, én megyek. De hova megyek? Mi a nagyobb veszély? Visszafordulni, vagy követni a macskát a Kék hold völgyébe? Alighanem az utóbbi. De ez legalább érdekes. Gyerünk, Ebiborz, át a Kék hold völgyébe. De hogyan? Ugrani nem tudok, a kötélén meg nem merek átegyensúlyozni, mert tériszonyom van. Mindegy. Ez már legyen az én bajom.

(Itt lehet egy szünetet tartani, vagy nagyobb szünetet a felvonásban)

Helyszínváltás. A Kék hold völgyében vagyunk. Minden kék fényben villózik, a táj idegen bolygó kráterére emlékeztet. A szín teljesen kihalt, sziklás, mindössze két hatalmas kék fa áll a közepén, egymástól ugyanolyan távolságra. Hőseink érkeznek.

KUTYA Nem mondom, de barátságtalan egy táj. Ez a sok kék nekem nem kék, mert szinte fáj.

OROSZLÁN Hála istennek, ideértünk. Itt kell várjunk.

FRANCISKA Várnunk? Kire kell várunk?

FARKAS Mátkádra, a holdhercegre.

FRANCISKA Hol van? Miért nem láthatom?

OROSZLÁN Most beteg. Egészen elfogyott. De mire kell, itt lesz, csöppet se aggódj.

KUTYA Addigra itt lesz a macska is.

OROSZLÁN Felkészülünk a védekezésre.

FARKAS Kiállunk ellene, addig késleltetjük, míg a holdherceg ismét vissza nem nyeri a régi fényét.

FRANCISKA Már nagyon várom.

OROSZLÁN Mi is.

KUTYA Idegen szagot érzek.

FARKAS Biztosan a macska.

KUTYA Aki annyit szagolta a macska bűzét, farkas, mint én, nem mondaná idegennek. De ilyen szagot még soha nem éreztem.

FARKAS Milyen szag?

KUTYA Nem is szag. Mondhatni, illat.

OROSZLÁN Milyen illat?

KUTYA Hogy milyen? Olyan... kék.

FRANCISKA Elment az eszed. A sok kékségtől gondolod, hogy az illatnak is van színe.

KUTYA Hogy van-e színe az illatnak? Vedd tudomásul, hogy minden illatnak van színe. A sült csirke illata aranybarna, a velős csonté világos sárga, a bablevesé rozsdabarna, a malacpecsenyée piros...

OROSZLÁN Törődnél inkább ezzel a kék illattal...

KUTYA Két kék illatot érzek. Az egyik kellemes, a másik kellemetlen.

FARKAS Mozgást érzek. Csak ebben a nagy kékségben minden egyforma.

OROSZLÁN Lélegzeteket érzek a közelben. Kétféle lélegzetet. Az egyik melegebb, a másik hidegebb.

FRANCISKA Ha van itt valaki, álljon elő.

V. ÁLLATOK Ti álljatok elénk, barátok vagytok-e, és mit akartok!

S. ÁLLATOK Úgysem állnak elénk, s ha elénk állnak is, azért jöttek, hogy elpusztítsanak bennünket.

KUTYA Jaj, itt valakik beszélnek.

FARKAS Jó meglátás.

OROSZLÁN Álljunk háttal egymásnak, hogy védekezni tudjunk.

KUTYA Én is ideálljak? Vagy legyek csak őrszem?

OROSZLÁN Naná, hogy ideállsz. Franciska lesz az őrszem.

FRANCISKA Itt állunk! Menekülők vagyunk.

FARKAS Nem azt mondták, hogy követ légy, hanem, hogy őrszem.

FRANCISKA Hallgass. Érzem, hogy nem ellenségek vesznek bennünket körül.

KUTYA Körülvettek bennünket? Én mindjárt becsinál...t levesről fogok álmodni.

FRANCISKA Ő az oroszlán, ő a farkas, ez itt a kutya, én pedig Franciska vagyok, Habakuk király lánya, a holdherceg jegyese.

Hatalmas hurrá hangzik fel, erősebb kék fények világítják meg a krátert, ekkor látjuk, hogy világoskék és sötétkék állatok sokasága veszi körül hőseinket.

V. ÁLLATOK Üdvözlünk, Franciska, Hababuk király lánya, a holdherceg jegyese, itt biztonságban leszel, megvédünk minden fenyegetéstől.

FRANCISKA Köszönöm.

S. ÁLLATOK Légy üdvözölve, Habakuk király elveszett lánya, a holdherceg volt jegyese, nagyon rossz helyre jöttél, mi nem tudunk megvédeni semmilyen fenyegetéstől benneteket.

FRANCISKA Köszönöm. Azaz, nem értem.

V. ÁLLATOK Mi mindig reménykedünk.

S. ÁLLATOK Mi mindig eltemetjük a reményt.

OROSZLÁN Tiétek ez a föld?

V. ÁLLATOK	A miénk. És megvédjük bárki ellen.
S. ÁLLATOK	A miénk? Nekünk soha nem lesz földünk. Bárki elfoglalja.
FARKAS	Van uralkodótok?
V. ÁLLATOK	Ó, hogyne. A nemes holdherceg, e lány jegyese.
S. ÁLLATOK	Sajnos. Most elfogyott, nem is látszik, lehet, hogy többé nem is fog látszani, és akkor ki lesz a mi urunk?
KUTYA	Fegyveretek van?
V. ÁLLATOK	Minek nekünk? Minket senki sem bánt.
S. ÁLLATOK	Minek lenne? Minket mindenki le tud győzni úgyis.
FRANCISKA	Ismeritek szomszédotokat, a macskát?
V. ÁLLATOK	Hogy ismerjük-e? Sajnos, ismerjük. De nem félünk tőle.
S. ÁLLATOK	Sajnos, ismerjük. És nagyon félünk tőle. Úgy vagyunk vele, mint te az előbb, nagy fülű állat, a becsináltmicsodáddal.
OROSZLÁN	Ezekre nem számíthatunk.
FARKAS	De nincsenek is ellenünk.
KUTYA	Gondoljátok, hogy harc lesz?
OROSZLÁN	Biztosan az lesz. A macskát csak a holdherceg tudja legyőzni. A sötétséget, mert ő Feketeország fejedelme, csak a fény, a holdherceg tudja legyőzni.
KUTYA	Akkor miért nem jön legyőzni? Mit gatyázik? A lelke félelemben ázik.
FARKAS	Hallottad! Beteg, elfogyott, és amíg vissza nem nyeri a fényét, nem képes a harcra.
KUTYA	Ha nem győzhetünk ellene, akkor miért harcolunk?
FARKAS	Hogy húzzuk az időt, hátha visszanyeri a holdherceg az erejét.
KUTYA	Unom! Holdherceg így, holdherceg úgy... A végén meg mi pusztulunk bele.
FRANCISKA	Szégyelld magad!
KUTYA	Nem szégyellem. Nekem nem szerelmesem... Ha harcolni kell, akkor kovácsoljunk fegyvereket.
OROSZLÁN	Inkább haditervet kell kovácsolnunk. A macska teljes fegyverzetben jön ellenünk.
FARKAS	Én csapdát helyezek el neki. Belelép, a csapda elkapja, nem tud tovább támadni.
OROSZLÁN	Rendben. Helyezd el a csapdát a völgy Szörnymacska-falva felőli részére.
FARKAS	Megyek, elhelyezem.

KUTYA Nekem is van egy tervem. Látok itt két roppant nagy fát. Azoknak bevágom fejszével a tövét, és ha a macska jön, rádöntjük a kék állatokkal a nagy fákat. Macska legyen a talpán, amelyik túléli.

OROSZLÁN Én taposóaknákat helyezek el neki, ide, az útra.

FRANCISKA Ejnye, hiszen tudod, hogy az ENSZ megtiltotta a taposóakna használatát.

OROSZLÁN Az ördögbe... az ENSZ-be. Akkor nyilakat készítünk a kék állatokkal, és nyílzáport zúditunk rá, ha a közelünkbe ér.

V. ÁLLATOK De jó, vágjuk a fát, készítjük a nyilakat.

S. ÁLLATOK Nem jó. Vagy a fákat vágjuk, vagy a nyilat készítjük.

OROSZLÁN Nincs veszekedés. A világoskék állatok mennek a kutyához, fát gyöngetni, sötétkék állatok, ide hozzám, kezdjük el a nyilak készítését.

FRANCISKA És én?

OROSZLÁN Te készíts kötésnek valót a sebekre.

V. ÁLLATOK Sebek lesznek? Hősök leszünk!

S. ÁLLATOK Sebek is lesznek? Jobb, ha háttérbe húzódunk.

Mind sürgölődik. Távolról léptek hallatszanak.

KUTYA Lépteket hallok.

FARKAS Ezek neked léptek? Reng a föld.

KUTYA Mi ezt így mondjuk, kutyák.

FRANCISKA A macska közeleg?

OROSZLÁN Alighanem.

V. ÁLLATOK Fedezékbe! Itt a dicső óra.

S. ÁLLATOK Fedezékbe! Itt a végső óra.

KISMADÁR *(riadt röpködéssel érkezik)* Jön a macska. Szörnyen mérges. Egyetlen ugrással átszökkent a szakadékon. Felfegyverkezett mindenféle gonosz fegyverrel. Meneküljön, aki tud!

OROSZLÁN Mindenki rejtőzzék el. Akármilyen történik is, parancsszóig mindenki a helyén marad.

S. ÁLLATOK Azután is. Hú, de nagy állat. Még csak az árnyékát látom, de az is beborítja az egész világot.

Megjelenik a macska. Belelép a csapdába, de észre sem veszi. Mintha valami a lábára ragadt volna, rúg egyet, a csapda messze repül a lábáról.

FARKAS Apám! Mintha ott se lett volna.

KUTYA Majd az én fáim agyonverik!

A kutya a fák mögé áll. Amint odaér a macska, meglöki, a hatalmas fák eldőlnének, de a macska egy mozdulattal elhárítja őket, így csak a kutya lába szorul be a fa alá, nyüszít, de a macska figyelemre sem méltatja.

A macska két kardot ránt elő az oldaláról. Egyiket az oroszlán felé dobja. Az oroszlán elkapja a fegyvert, összecsapnak. Az oroszlánnál lévő kard azonban az első csapásnál eltörik, a macska ismét gonoszul felnevet, és a másik felé szúr. Az oroszlán elnyúlik a farkas mellett a kék földön.

MACSKA Vagytok-e még? Hol vagy, kutya?

KUTYA Sebesült vagyok. A genfi egyezmény értelmében nem használhatsz fegyvert ellenem.

MACSKA Értem. Majd akkor látom el a bajodat, ha meggyógyulsz. Nincs tehát már senki, aki kiállna ellenem?

FRANCISKA Szegény fejem! A holdherceg még mindig gyengélkedik, az oroszlán és a farkas a földön hever, a kutya sebesült... ha most elragad a gonosz macska, nincs földi hatalom, aki megvédene.

MACSKA Szóval senki többet harmadszor?

EBIBORZ Dehogynem, kérlek, kérlek. Kihívlak párbajra!

MACSKA Kihívsz? Ki vagy? Hol vagy?

EBIBORZ Itt a tarisznyádban, nagy marha! *(Kiugrik a tarisznyájából.)* Még jó, hogy a szakadék előtt elértelek, máskülönben még mindig ott roskolnék a túlsó parton. Hogy milyen mély az a szakadék, milyen nagy, a kötel pedig milyen vékony... Jó nagyot tudsz ugrani, kösz.

MACSKA Már megint te vagy? Én egy ilyen kis csipliszekkel nem párba-
józom.

EBIBORZ Gyáva, gyáva...

MACSKA Hát jó, szemtelen. Válassz párbajnemet.

EBIBORZ Választottam, kérlek. Szópárbaj. Hehe.

MACSKA Szópárbaj? Az milyen fegyver?

EBIBORZ Észfegyver. Kezdjük. Mennyi egyből egy megy egyre megy?

MACSKA Kicsoda? Mi hova?

EBIBORZ Hehehe, legyőztelek, legyőztelek, kérlek, kérlek.

MACSKA Ez nem ér! Nem voltam még fölfegyverkezve észileg. Na, most kezdjük.

EBIBORZ Mennyi hat török meg hat görög ha kigörög meg betörök?

MACSKA Mit akarsz? Nem is értem, mit akarsz, te vakarcs.

EBIBORZ Győztem, győztem, győztem, kérlek, kérlek.

MACSKA Na, most szétmorzsollak a bajszómmal, te kis bajszónok.

EBIBORZ Ha itt a vég, hát itt a vég. Pedig legyőztelek, kérlek, kérlek... téged.

MACSKA Az nevet, aki a végén nevet. Az győz, aki a végén életben marad.

Már nyúlna a kis állatért, amikor fényesség támad, az égre feljön a hold keskeny sarlója. A kék táj ezüstté válik. Az ezüstből kiválik a holdherceg. Ebiborz a helyzetet kihasználva elrejtőzik a kidőlt fa lombjai között, a kutya közelében.

HOLDHERCEG Valóban az nevet, aki a végén nevet. És ez most nem te leszel.

MACSKA Meggyógyultál? Reméltem, hogy elpatkolsz.

HOLDHERCEG Itt vagyok.

MACSKA De még nagyon gyöngé lehetsz.

HOLDHERCEG Ahhoz elég erős, hogy kiálljak párbajra veled.

MACSKA Csak legénykedsz.

FRANCISKA Ne állj ki vele párbajra, szerelmem, a macska szörnyen erős.

HOLDHERCEG Ne félts engem, Franciska, nincs olyan erő, ami legyőzne immár.

MACSKA Nincs-e? Hát ehhez mit szólsz?

Lándzsáját a holdherceg felé dobja, aki fényes kardjával könnyedén csapja félre.

MACSKA Akkor ezt kapd ki!

Előrántja a pisztolyát, rálő a holdhercegre, aki felemeli a kezét, és megfogja a golyót. Felmutatja, nevet.

MACSKA Na, de most nem menekülsz!

A zsebéből egy kis ágyút húz elő. Céloz, hatalmas robbanással sül el a fegyver. A holdherceg könnyedén áll félre, és kerüli ki a gyilkos golyót.

MACSKA Jöjjön hát a titkos fegyver! A gombolyag, amit a pókboszorkánytól kaptam. Ennek még senki sem tudott ellenállni. Aki ebbe bele-gabalyodik, mozdulni sem tud többet... Ejnye, mi ez? *(Darabokban szedi elő a gombolyagot.)* Ki tette velem ezt a gázságot?

EBIBORZ Na ki, nagyokos, na ki? Hát én. Mit gondolsz, mit csináltam a tarisznyádban útközben, míg ideértünk? Gondoskodtam, hogy a bűvös gombolyagodból néhány haszontalan kócdarab legyen. Olyan az én fogam, mint a borotva. Örülj, hogy megúsztad a harapásomat.

MACSKA Ezért még meglakolsz!

HOLDHERCEG Aligha lesz időd rá. Ha mindenből kifogytál, húzd elő a fekete kardodat, amit boszorkány anyádtól kaptál, és állj ki ellenem!

MACSKA Az ám, a fekete kard. Jó, hogy eszembe hoztad. Azt ugyan még senki le nem győzte.

Összecsapnak. Fekete és ezüst villámok sziszegnek elő a kardokból, szorítják, űzik, hajtják egymást, míg a holdherceg le nem győzi a macskát, aki térdre esik előtte.

MACSKA Kegyelmezz nyomorult életemnek! Kérlek, kegyelmezz. Én fordított esetben biztos megkegyelmeznék neked.

HOLDHERCEG Ebben biztos vagyok, te gonosz lelkű kamarás.

MACSKA Hogyan?

FRANCISKA Hogyan?

HOLDHERCEG Hű vitézeim, álljatok fel! *(Kardjával az oroszlán és a farkas felé sújt, akik már vitézekként állnak föl.)* Nézd, Franciska, ők az én leghűségesebb vitézeim. Az oroszlán a kapitányom, a farkas a

hadnagyom. Őket küldtem el érted, de ez a gonosz macska túljárt vitézi eszükön, és a gombolyaggal, méltatlan harcban, foglyul ejtette őket. Kutya, hűséges vadász, állj fel, felejtsd el a lábadat ért bajt. *(A fa felé sújt, a kutya már a király vadászaként áll fel.)* Igen, ő a ti hűséges vadászotok a hattyús kastélyból. Amikor megtudta, hogy a macska mit tervel ellened, szembeszállt vele. De ő a gonosztól kapott varázslattal kutyává változtatta. Menj, öleld meg őt hűségéért. *(Franciska átöleli a vadászt.)* S te, Ebiborz, hol bujkálsz? Aha, látom az orrod hegyét a lombok között. Búj elő, kicsi apród, hadd legyen rád királynőd büszke. Igen, ő a te kicsiny, hűséges apródod, aki egy darabig sírt az eltűnése után, azután a keresésedre indult. Még el sem jutott a macska birodalmáig, egy kóborvarázslóval akadt össze, aki tréfából ilyen kis állattá varázsolta át. De ő így sem ijedt meg, és tovább jött a keresésedre, megmentésedre. Lám, ha a varázsgombolyagot el nem rágja, lehet, tényleg nem tudom legyőzni ezt a gonosz állatot. Menj, fiam, öleld meg úrnődet. *(Az apród odafut Franciskához, megöleli. A holdherceg most az ágak felé int megint.)* Madaram, kicsiny madaram, változz hát vissza te is azzá, ami voltál régen. *(A kismadár mint Franciska udvarhölgye lép ki a lombok közül)* Igen, ő a te leg-hűségesebb udvarhölgyed. Ő volt az egyetlen, akit én változtattam át madárrá, hogy neked üzenetet tudjak küldeni. Küldetésed lejárt, leányom, öleld át te is úrnődet. Hát, készen is vagyunk.

FRANCISKA

Még nem, szerelmetes mátkám. Két dolgot elfelejtettél.

HOLDHERCEG

Mi lenne az a két dolog.

FRANCISKA

Az egyik, hogy megmagyarázd, miért szólítottad kamarásnak a macskát, és őt miért nem változtatod vissza.

HOLDHERCEG

Igaz is. A történet másik fele. Ez a ronda, rusnya, bűdös egérhajcsár ezelőtt a te kamarásod volt.

FRANCISKA

Az enyém?

HOLDHERCEG

Igen. De beleszeretett a szépségedbe, és amikor meglátott bennünket, elhatározta, hogy engem elpusztít, téged pedig elrabol. Hiába, akinek boszorkány az anyja, maga is gonosz marad.

FRANCISKA

Kamarás, kamarás, hát így kell viszont látnunk egymást? Nem voltam jó úrnőd? Nem kényeztettelek, nem gondoskodtam rólad?

MACSKA

Azt nem adtad, amire szükségem van. A szerelmedet.

FRANCISKA

Szerelmem csak egy van, az pedig ezé az ezüst férfit itt.

MACSKA

Ebbe én nem nyugszom bele.

HOLDHERCEG

Nem is kell. Varázserőd kardoddal és gomolyagoddal együtt elvettem. Macska maradsz életed végéig. Az lesz a büntetésed, hogy egereket kell fogdosnod a hattyús kastély padlásán éjjelente, nappal pedig pockokat a királyi mezőkön.

V. ÁLLATOK

Úgy kell neki. Majd megjavul.

S. ÁLLATOK Úgy kell neki! Soha nem javul meg.

HOLDHERCEG Kék állatok, ti is figyeljete! Mert betegségem alatt bújtattatok, ellenségnek ki nem szolgáltatottok, nektek adom a Kék hold völgyét. Legyen a neve ezentúl Kék állatok völgye. *(A kék állatok éljenek.)* Nekem már nincs rá szükségem többé. Én visszatérek ezüst birodalmamba Franciskával, és ha nem jön több ármánykodás ránk, életünk végéig boldogságban együtt maradunk. És ti is, mind, jöhettek velünk, ha a szolgálatunkban akartok maradni.

MIND Akarunk, akarunk.

FRANCISKA Szerelmeset mátkám, még mindig elfelejtettél valamit.

HOLDHERCEG Ugyan mit? Úgy hiszem, mindent elrendeztem.

FRANCISKA Az lehet. De elfelejtettél megölelni engem.

HOLDHERCEG Igaz is. De szégyellem magam. Ígérem, ha ezüst birodalmamba érünk, ezerszer kárpótollak a mostani elmaradt ölelésért.

FRANCISKA No, azért. Így már mehetünk.

Elvonulnak, a kék állatok integetnek utánuk. Alig tűnnek el, megjelenik Habakuk király a kíséretével. A kék állatok kék kövekké merevednek.

HABAKUK Itt sincsenek. Szerintem, megszökött azzal a lókötő holdherceggel. De ha már így alakult, maradjon is így. Nem bánkódom. Van még harminckilenc lányom. Csak nem szökik el tőlem mind... Mit látok? Egy gyönyörű, szép nagy macska. Épp jó lesz a palotám padlásán éjjel az egereket hajkurászni, nappal pedig pockokra vadászni a királyi mezőkön.

MACSKA Nem ismered meg? Én vagyok a fekete herceg, akinek a lányodat ígérted.

HABAKUK Na persze, fekete herceg. A hangod ugyan hasonlít a kereket oldott kamarásoméra, de nem tévesztess meg, bitang. Fogjátok el, cipeljétek haza, zavarjátok fel a padlásra, és zárjátok rá hét hónapra az ajtót. Talál magának ott annyi egeret, hogy nem hal éhen. Mit látok? Milyen kék itt minden! Ideje hazamenni, pihenni kicsit. Azt hiszem, a sok idegeskedésben kicsit megromlott a látásom. Már a hold is fent van. Egészen szép, kerek. Ő fogja hazáig mutatni nekünk az utat. Induljunk, hű szolgálaim, ennek a mesének is vége már.

Elindulnak a hold által megrajzolt ösvényen.

-&-